

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τήν 7 Φεβρουαρίου 1971
ήμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ὥραν : 9.45 - 10.15

102^a

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦν ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγνο μου ἀγαπητέ, τό ξέρεις ὅτι σήμερα ἀρχίζει τό Τριώδιον καί μπαίνομε σ' ἐποχή Καρναβαλιού ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά σοῦ φανῆ παράξενο ἂν σοῦ πῶ ὅτι τό ξέρω. Σήμερα τό πρωτῆ τυχαίως εἶδα στό ἡμερολόγιο : 7 Φεβρουαρίου, ἀρχεται τό Τριώδιον. Χρόνια ὅμως μιλάμε γιά τό Τριώδιον, χρόνια τό μελετᾶμε καί τό κουβεντιάζομε μά ποτέ δέν εἶπαμε στούς φίλους μας ἀκροατάς τί ἀκριβῶς σημαίνει Τριώδιον.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τό ποῦμε σήμερα. Κάποιος παλαιός ἔλεγε ὅτι λέγεται Τριώδιον ἐπειδὴ αὐτήν τήν ἐποχή βγαίνουν μασκαράδες εἰς τάς ὁδοῦς καί τάς τριόδους τῶν Ἀθηνῶν καί κάθε πόλεως φυσικά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔτσι βέβαια. Ξέρω καλά ὅτι τό Τριώδιον εἶναι ἓνα ἐκκλησιαστικό βιβλίον...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο, πού περιέχει τοῦς φαλμούς τῶν τριῶν ἐβδομάδων ἀπό τήν Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς. Κάθε ἐβδομάδα ἔχει τοῦς φαλμούς της...τάς ὁδούς της...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα. Τρεῖς ἐβδομάδες, τρεῖς ὁδοί ὅλα ὁμοῦ Τριώδιον.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά ἡ λέξις αὐτή πού εἶναι ὡς τίτλος θρησκευτικοῦ βιβλίου ξέφυγε ἀπό τήν ἀρχική της σημασία καί σημαίνει τήν Ἀποκριά τῶν τριῶν ἐβδομάδων

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ ὅλα τοῦς τά παρεπόμενα... Μασκαράδες, γλέντι, ταβέρνες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Όμως Γιάγκο μου, σέ χρόνια παλαιότερα καί ἂν δέν ἔβλεπες ἡμερολόγιο γιά ν' ἀντιληφθῆς ὅτι μπήναμε σέ περίοδο Καρναβα-
λιού, θά τό ἄκουγες ἀπό τόν δρόμο, τό πρωῖ τῆς πρώτης Κυριαί-
μέ τά ρυθμικά κτυπήματα πού θά ἄφηνε τό τουμπελέκι τῆς
γιαμήλας... (πρότος ἀπό τό τουμπελέκι)

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

"Ἐχουνε γραφεῖ καί λεχθεῖ πολλά γιά τίς 'Αποικηάτικες για-
μήλες τῆς 'Αθήνας, ὅμως ἐκεῖνο πού δέν μπορῶ νά καταλάβω
εἶναι, γιατί αὐτό τό ἄσχημο ζῶον, ἡ γιαμήλα, νά ἔχη ἐπικρα-
τήσει σάν σύμβολο τῆς 'Απόικηας τῆς παλαιᾶς 'Αθήνας

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Δέν εἶναι δύσκολο νά τό καταλάβης. Σιέφου ὅτι πρίν ἀπό τήν
'Επανάστασι τοῦ 1821, τήν ἐποχή τῆς Τουρκοκρατίας, οἱ για-
μήλες ἦτανε τά μεταφορικά μέσα τῆς ἐποχῆς. "Οχι μόνον με-
τέφεραν ἀνθρώπους ἀπό μιά πόλι σέ ἄλλη, μά κυρίως ἐμπορεύ-
ματα, ὀλόκληρα φορτώματα. 'Αρκεῖ νά σκεφθῆς Γιάγκο ὅτι
ὅταν ἄρχισε νά στρώνεται ἡ γραμμή τοῦ σιδηροδρόμου 'Αθηνῶν
Πειραιῶς, γιαμήλες κουβαλοῦσαν τά ὑλικά, πέτρες, ἄμμο, ἄ-
σβέστη, σιδηροτροχιές, τά πάντα στόν τόπο τῆς κατασκευῆς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Αὐτό τό καταλαβαίνω καί τό ξέρω ἄλλως τε. Γιατί ὅμως ἡ για-
μήλα νά γίνῃ σύμβολο ἀποικηάτικο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Αὐτό πάω νά σοῦ ἐξηγήσω καί δέν μέ ἀφήνεις. Οἱ γιαμηλιέρηδες
ἦτανε σχεδόν κατά κανόνα μαυροί, κατάλοιπα καί ἀπόγονοι
αἰγυπτίων στρατιωτῶν ἀπό τήν στρατιά τοῦ 'Ιμπραήμ πού τήν
τσάκισε ὁ Κολοιοτρώνης στά Δερβενάκια. "Ἐτσι λοιπόν οἱ
γιαμήλες καί οἱ ἀραπάδες ἦτανε δυό φυχές συνυφασμένες καί
στήν παλαιότερη 'Αθήνα, πρίν ἀπό τό 1821, ὅταν πανηγυρίζανε
οἱ ἀθηναῖοι τό Καρναβάλι, κάποιος ἀπό τοῦς γιαμηλιέρηδες
αὐ τοῦς, εἶχε τήν σιέφι νά στολίση τό ζωντανό του μέ διάφορα
παρδαλά κουρέλια καί νά τήν περιφέρῃ μασκαρεμένη στά σοιά-
κια τῆς 'Αθήνας. Βροχή πέφτανε τά γρόσια στό κανάτι πού
εἶχε μαζί του γιά δοχεῖο κερμάτων ὁ γιαμηλιέρης...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα κατάλαβα. Τόν επόμενο χρόνο και οι άλλοι ιδιοκτηται καμήλων, εφρόντισαν να στολίσουν τα υποζύγια τους με πολύχρωμα κουρέλια και φυσικά, για να τραβούν την προσοχή του κόσμου βροντούσαν κι' ένα τουμπελέκι και δεν αποκλείεται να είχανε διδάξει την γιαμήλα τους να κινή βόλτες περί τον άξονά της σαν να έχορευε... Φυσικά κάποτε θα φοφήσανε οι γιαμήλες και οι γιαμηλιέρηδες τις αντιναταστήσανε με φεύτικες, με γιαμήλες από προβιές, μι' α σιάφη, ένα λαιμό και ένα μοσχαροκαύναλο για κεφάλι. Πιστεύω ότι ο φεύτικη γιαμήλα είναι το πρώτο έ ρ ζ ά τ ς πού χρησιμοποιήθηκε στην Ελλάδα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό γεγονός είναι ότι η γιαμήλα καθιερώθηκε σαν αποκριάτικο άθηναϊκό σύμβολο και χωρίς γιαμήλα δεν ήτανε νοητό τό άθηναϊκό Καρναβάλι, τόσο πού και ο σατυρικός της εποχής έκεινης ο Γεώργιος Σουρής δεν παραλείπει να την αναφέρει : Διάβασε Γιάγιο τούς σχετικούς στίχους του.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

(Διαβάζει) Μας ήρθε Καρναβάλι... θα δοϋμε την γιαμήλα Τό Γιατανάκι επίσης, τουρνόγυφτους και ρέστα μασκαρεμένα βγαίνουν άμφότερα τά φύλα για το Καρναβαζιοϋ μας την παρδαλή την φέστα. Θα βγή τό γαιδουράκι κι' ο Φασουλής επίσης δεκάρες θα μαζεύουϋν, ποιηίλοι φουκαράδες και θα πεισθοϋμε εν τέλει και δίχως αντιρρήσεις πώς όλοι οι άθηναίοι, είμαστε μασκαράδες !

Μας ήρθε Καρναβάλι και πάλι εν 'Αθήναις γυρτζουνε στους δρόμους πιερρότοι, κολομπίνες ο κόσμος τό 'χει ρίξει νυχθημερόν στό γλέντι πού όπως να 'ναι χάνει, ο σκυλος τόν άφέντη. Γλεντοϋνε οι μεγάλοι, γλεντοϋνε κι' οι μικροί και μι' α γρηά φαφοϋτα, μασκαρεμένη βγαίνει φοράει και μι' α περροϋνα γιατί 'ναι φαλακρή και τρέχει και τρυπώνει στό σπίτι ενός έργένη...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί σκέφου Γιάγνο ότι αὐτοί οἱ στιχοὶ εἶναι γραμμένοι στά...
1880, δηλαδή ἐδῶ κι' ἐνενηντα χρόνια. Τί συμπεραίνεις λοιπόν ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Οτι οἱ παλαιοὶ ἄθηναῖοι διασινεδάζανε πολύ περισσότερο ἀπό
τούς συγχρόνους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό εἶναι ἀναμφισβήτητο, ἀλλά τό γλέντι τους ἦτανε πολύ ἀφελέ-
σπερο ἀπό τό σημερινό. "Ἐχει ἀλλάξει καί ἡ νοοτροπία στήν δια-
σινέδασι. Τότε, γύρω στά 1900, ὅταν ἓνας νέος μασκαρευότανε
κι' ἔπαιρνε τό κορίτσι του, μασκαρεμένο ἐπίσης νά πᾶνε σ' ἓνα λα-
ϊκό φωτογραφεῖο νά βγάλουνε μιὰ φωτογραφία, τό θεωροῦσαν γλέν-
τι. "Υστερα πηγαίνανε βέβαια σ' ἓνα ζαχαροπλαστεῖο, λουκουματζί-
δινο κατὰ προτίμησιν, νά φᾶνε λουκουμάδες μέ μέλι, γιά νά κα-
ταλήξουν σ' ἓνα χοροδιδασκαλεῖο τῆς ὁδοῦ θεμιστοκλέους νά χορέ-
φουνε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ θέλεις νά πῆς ὅτι δέν εἶχε τότε ὁ κόσμος μεγάλες ἀξιώσεις. Καί
τό κορίτσι, ὅταν ὁ καβαλλιέρος του ξόδευε δέκα δραχμές, ἦτανε
ἐνθουσιασμένο. Δέκα δραχμές ; Περιουσία ὀλόκληρη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἄν τύχαινε μάλιστα νά συναντήσουνε καί κανένα ἄλλο ζευγάρι
γνωστό, τότε τό γλέντι γινότανε τρικούβεργο, ἐκτός ἂν κατέληγε
σέ συμπλοκή, γιὰτί δέν ἦτανε ἀπίθανο ὁ ἓνας καβαλλιέρος νά
ριχνότανε στήν φιλενάδα τοῦ ἄλλου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί στό ἀναμεταξύ, πηγαίνοντας ἀπό τό φωτογραφεῖο στό λουκουμα-
τζίδινο καί ἀπό τό λουκουματζίδινο στό χοροδιδασκαλεῖο, εἶχανε
τήν εὐκαιρία νά ἀπολαύσουνε καί τ' ἀποικρηάτικα θεάματα τοῦ δρό-
μου, τό γαιτανάκι, τήν γιαμήλα, τό γαιδουράκι, τόν ξυλοπόδαρο
τήν πάπια, τόν φασουλῆ, τήν ἀρι οὐδα, τίς γύφτισσες πού χορεύ-
ανε ξυπόλητες καί τὰ ρόπαλα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ἦτανε τόση ἡ διασινέδασις πού τό τραγοῦδι, αὐθόρμητο καί
πηγαῖο, ξεχυνότανε ἀπ' ὄλα τὰ σοκάκια τῆς Ἀθήνας, γιὰτί οἱ μα-
σκαράδες, ὅταν βαρυνότουσαν τὰ πειράγματα τό ρίχνανε στό τρα-
γοῦδι... Καί λέγανε συχνότατα τό τραγοῦδι τοῦ ζολωμοῦ : Ποιά

είναι εκείνη που κατεβαίνει, άσπροντυμένη, άπ'τό βουνό...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μιά παληά καντάδα που έχει τραγουδηθεί κατά κόρον σ' όλη τήν
'Ελλάδα και που θα τό ζωντανέψη τώρα ή Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνο) Ποιά είν' εκείνη - που κατεβαίνει
άσπροντυμένη - άπ'τό βουνό
τώρα που τούτη, ή κόρη/φαίνεται
τό χόρτο γένεται - άνθι άπαλό !

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ητανε και λίγο συμβολικό και γινότανε κάπως επίκαιρο τό
παλαιότατο αυτό ρομαντικό τραγούδι, γιατί όταν μία συντροφιά
συναντούσε καμμιά γυναίκα μασκέ, τροποποιούσε τούς στίχους του
τραγουδιού και έλεγε : Ποιά είναι εκείνη - μαυροντυμένη... ή
κοκκινοντυμένη ή πρασινοντυμένη και τά λοιπά και τά λοιπά, μέ
άλλα λόγια τραγουδούσαν : Ποιά είναι εκείνη - που κατεβαίνει -
μασιναρεμένη - άπ'τό στενό... Μήν είναι ή Βούλα - ή Πολυξένη -
ή ή 'Ελένη - ή ή Φωφώ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό έχει αυτό τό σύστημα ό Ρωμηός. Κάθε τραγούδι θέλει νά τό τρο-
ποποιήση και νά τό προσαρμόση στα κέφια του και τά γούστα του
"Ομως έλεγεσ πριν από λίγο, ότι οί νέοι και οί νέες τής έποχής
του 1910, πηγαίνανε στα χοροδιδασκαλεία...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Που άλλοθι νά πάνε για νά χορέψουνε ; Κέντρα χορευτικά δέν ύπηρ-
χαν παρά ένα ή δύο, τό περίφημο Καπρίς, που διεφημίζετο ως
τσάϊ, ντανσάν και τό Ντελίζ, επίσης τσαϊ ντανσάν. Μά και τά δύο
ήτανε για τόν καλό κόσμο λόγω ακρίβειας και έτσι ό λαός κατέ-
φευγε στα χοροδιδασκαλεία, όπου δέν ύπήρχε τσαϊ μέ πέντε ή δέκα
δραχμές, αλλά μόνο μία είσοδος μέ δυό δραχμές για τούς άνδρες

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και οί γυναίκες ; "Αλλη τιμή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θα σου φανή παράξενο άν στο πω : Τά κορίτσια δωρεάν... ~~Καταλά~~

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δωρεάν ; Τελείως τζάμπα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ητανε ό μόνος τρόπος για νά μαζεύωνται κορίτσια νά χορεύουν
μέ τούς καβαλλιέρους.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μ'ένα δίφραγχο τελειώνανε τά έξοδα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ανάλογα μέ τήν τσέπη του ναβαλλιέρου, γιατί πάντα στό χοροδι-
 δασιαλετο, υπήρχε καί ένα υποτυπώδες καφενετο πού σερβίριζε
 γιαζόζες, καταΐφια, λουκούμια καί γλυνά του κουταλιού. Μερικά
 απ'αυτά τά καφενεδάκια, χωμένα σέ μιá γωνιά του χοροδιδασια-
 λείου, είχανε μιá έπιγραφή : Κυκλιετον, ένω άλλα ανέγραφαν
 Μπουφές.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οί τιμές των καταναλισκομένων αγαθών ήτανε ύψωμένες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ελαφρά, γιατί έπρεπε νά βγαίνη κι'ένα ποσοστό για τον χοροδι-
 δασιαλο πού επέτρεπε τήν ύπαρξι καφενείου στην αίθουσά του.
 Λόγου χάριν όταν τό καταΐφι έξω, στά ζαχαροπλαστεία είχε
 πενήντα λεπτά, στό χοροδιδασιαλετο χρεωνότανε μιá δραχμή.
 'Επίσης ό μπουφφετζής διέθετε τίς 'Απόκριες καί σερπαντίνες
 καί χαρτοπόλεμο, μά οί ναβαλλιέροι για νά μήν πληρώνουν υπερ-
 τίμησι φουσιώνανε τίς τσέπες τους μέ σερπαντίνες πού τίς αγο-
 ράζανε στον δρόμο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ άλλα λόγια, υπήρχε φτώχεια στην παληάν 'Αθήνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ιδίως στις κάτω τάξεις, τίς εργατινές. 'Αρκει νά σιεφθής ότι
 πολλές εργαζόμενες κοπέλλες, μοδιστρούλες, μαθητευόμενες
 καί άλλες πηγαίνανε στά χοροδιδασιαλετα για νά φάνε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί νά φάνε αφού δέν υπήρχαν παρά μόνο γιαζόζες καί καταΐφια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κορταίνανε μέ καταΐφια. 'Εχώρευε μ'ένα νεαρό ή νεαρά. Κι'έ-
 κείνος στό τέλος του χορού τήν ρωτούσε : Νά σ'ς προσφέρω κά-
 τι δεσποινίς ; 'Εκείνη έπαιρνε ένα καταΐφι. Τέσσερα πέντε
 τέτοια καταΐφοιόμματα νά έτρωγε, χόρταινε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θα χορεύανε φαντάζομαι κυρίως πόλνια καί βάλς...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Περισσότερο πόλνια παρά βάλς, γιατί τό βάλς δέν τό καταφέρνανε
 μερικοί. Στην πόλνια όμως γινόντουσαν όλοι ξεφτέρια. Πιλαλού-
 σανε καί χοροπηδούσανε σαν άρνούδια καί χαλούσε ό κόσμος.
 "Ήτανε τότε πολύ της μόδας ένα έγγλέζικο βάλς, τό Γίπ 'ξι
 άντυ... πού είχε άκουστεϊ~σέ μιá έπιθεώρησι τά Παναθήναια

του 1909 μέ στίχους έλληνικούς καί είχε πιάσει πολύ.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Τό Γίπ ξί άντυ... Τό ξέρω καί είμαι βέβαιος ότι τό ξέρει καί ή καλή μας φίλη ή Κλειώ. Τά έλληνικά του λόγια αρχίζανε έτσι : "Αχ τά βάσανα δέν βαστώ...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

Τόν κόσμο θ' αφήσω καί θ' αψωντονήσω
τήν πλάνα του τάφου ζητώ
Κορίτσι μου στάσου, τί κάνεις στοχάσου
δέν είναι καθόλου σωστό...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Αχ καί βάχ καί σιασμός !... Η ως τό θυμάμαι αυτό τό περίφημο νούμερο από τά Παναθήναια. Έσατύριζε μία έπιδημία αψωντονιών πού είχε πέσει στην μικρή τότε 'Αθήνα. Πάντως μία καί μιλάμε γι' 'Αποικηάτικη 'Αθήνα, δέν πρέπει νά παραλείψωμε τίς έπισιέφεις μετεμφιεσμένων στά σπίτια.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Τί έπ σιέφεις μετεμφιεσμένων ; Πήγαιναν μασκαράδες άπρόσιλητοι σέ σπίτια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πολύ πολύ συχνά. Ήτανε σύστημα τής έποχής κι' αυτό. Μαζευότανε μία συντροφιά, άνδρες γυναίκες, όλοι γνωστοί φυσικά μεταξύ τους καί μασκαρευόντουσαν περίπου όμοιόμορφα. Καί παίρνανε δρόμο.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Τί δρόμο ; Ποϋ πηγαίνανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πηγαίνανε σέ σπίτια γνωστών επί τής βάσει προδιαγεγραμμένου σχεδίου. Λόγου χάριν : Πάμε πρώτα στοϋ 'Ησαΐα, στην όδόν Πατησίων, ύστερα κατεβαίνομε στην πλατεΐα Βικτωρίας στοϋ ^{Αντάκη} ~~Απαλάρα~~, κατηφορίζομε στην 'Αχαρνών πάμε στοϋ Παπαχελά, άπέναντι ύστερα είναι τό σπίτι του Μπούμπουλη καί άπ' έκει άνηφορίζομε στην 'Ασιληπιού στό σπίτι του Δτελλάκη, ~~όπου~~ ύστερα στοϋ Νεγροπόντη του Μιλτιάδη, κατόπιν στοϋ Γέροντα καί τά λοιπά.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Καταλαβαίνω τί γινότανε. Κτυπούσανε τό κουδοϋνι. Κάποιος άννοιγε καί οι μασκαράδες ρωτούσανε : Δεχόσαστε μάσκες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Έτσι γινότανε. 'Η άπάντησις ήτανε άμεση : Δεχόμαστε, δεχόμαστε Περῶστε...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για νά δοθμε.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Η συντροφιά τῶν μετεμφρισμένων ἔμπαινε στό σπίτι καί ἄρχιζαν τᾶ πειράγματα... 'Ασφαλῶς ἦτανε φίλοι τῆς οἰκογενείας αὐτοί καί ξέρανε πολλά μυστικά τῆς οἰκογενείας. Τά βγάζανε στά φόρα οἱ ἄλλοι θά σπάζανε τᾶ κεφάλια τους : Μά ποιοί νά 'ναι... ποιοί νά 'ναι ; Ξέρουνε τόσα πράγματα γιά μᾶς... Τελικά γινότανε ἡ ἀποκάλυψις : 'Εσεῖς εἴσαστε ; 'Εμεῖς... Περᾶστε νά πάρωμε κάτι... Μά γιά στάσου ; 'Απροειδοποίητα δέν πηγαίνανε οἱ μασηκαρεμένοι στό ξένο σπίτι ; Κι' ἂν δέν εἶχε τίποτε τό ἀξιόλογο νά προσφέρῃ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ε ὄλο κάτι θά εἶχε. " Ἄλλως τε δούλευε δυό μέρες πρίν ἡ κατὰδοσις...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί κατὰδοσις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδῶ ἦτανε τό μεγάλο κόλπο. Κάποιος τῆς συντροφιάς τῶν μετεμφρισμένων κάρφωνε προιαταβολικῶς τήν μελετώμενη ἐπίθεσι. Ξέρεις κάτι ; Σοῦ ἐτοιμάζουνε ἐπίθεσι στό σπίτι σου τήν Τισκνοπέμπτη... Τί λές μωρέ ; Ποιός ; ~~Καὶ~~ Ποιοί ; "Α, δέν μπορῶ νά σοῦ πῶ, ελεγε ὁ καταδότης πού ἦτανε κι' αὐτός μεταξύ τῶν συνωμοτῶν.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά αὐτό τί σκοπό εἶχε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για νά τό ξέρῃ ἡ οἰκογένεια στήν ὁποία θά γινότανε ἡ ἐπίθεσις καί νά ἔχη κάτι ἔτοιμο νά προσφέρῃ. Καί εἶναι γνωστόν ὅτι μιά ἀθηναία Ζουσοῦ, ἔλεγε τήν ἐπομένη μῆς ἐπιθέσεως στό σπίτι της : Δέν ξέρετε τί πάθαμε... Χτές δεχθήμαμε μάσιες ἀπροσδοκητα καί ἀπροειδοποίητα... Εὐτυχῶς πού βρέθηκε στό σπίτι μιά γυαλαντίνα μέ τροφφες καί ἀρνετά κομμάτια μπόν φιλέ καί ἔτσι βγήμαμε ἀσπροπρόσωποι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αν ἦτανε δυνατόν νά εἶχανε τυχαίως μιά γυαλαντίνα μέ τροφφες καί μερικά μπόν φιλέ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' επάνω στο φαγοπότι, αφού είχε γίνει η αναγνώρισις τραγουδούσανε όλοι μαζί : Δέν μέ ξέρεις δεν σέ ξέρω...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τήν μάσκα θά σηκώσω... κι' όλα θά σοῦ τά δώσω... "Ήτανε τό τραγοῦδι τῆς ἐπικαιρότητος ἀφοῦ σηκώνανε τίς μάσκες καί γνωρίζόντουσαν. "Άς μᾶς τό θυμίση ὅμως αὐτό τό τραγοῦδι ἡ Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δέν μέ ξέρεις, δέν σέ ξέρω
ὕποφέρεις, ὑποφέρω
τόσα βάσανα καί τόσες πίκρες...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ξέρεις τί σκέπτομαι Δημήτρη ; "Ότι αὐτό τό κοινωνικό παιγνίδι νά ποῦμε ἦτανε καί λίγο ἐπικίνδυνο. 'Αφοῦ μπαίνανε στά ~~σπίτια~~ σπίτια μέ τίς μάσκες, θά μπορούσαν νά πάνε σ' ἓνα σπίτι καί τελείως ἄγνωστοι καί μάλιστα κλέφτες, κακοποιοί καί νά κλέφουνε διάφορα πράγματα... Ψέμματα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φαίνεται θά 'γιναν τίποτε τέτοια κρούσματα γιατί ἀργότερα ἐπειράτησε μιὰ συμφωνία μεταξύ τῶν σπιτιῶν, ἓνας ἄγραφος νόμος νά ποῦμε. Ναί, θά πήγαινε ἡ συντροφιά νά κάνη τό γιουροῦσι της σ' ἓνα φιλικό σπίτι, ἀλλά ἔνας ἀπό τήν παρέα θά ἔδινε διαπιστευτήρια...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί εἴδους διαπιστευτήρια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά ἔλεγε κρυφά στόν ἀρχηγό τῆς οἰκογενείας : Εἶμαι ὁ Τάδε... Γεώργιος Γαϊτάνος, νά ποῦμε ἡ Δημήτρης Κατριβᾶνος, ἀλλά τσιμουδιά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έτσι μάλιστα. 'Ο ἀρχηγός τῆς οἰκογενείας πού θά εἶχε φίλο του τόν Μίμη Κατριβᾶνο νά ποῦμε, θά ἦτανε ἡσυχος ὅτι καί οἱ μετεμφεσμένοι θά ἦτανε τῆς τάξεώς του καί δέν διέτρεχαν κίνδυνο τά ἀσημικά του καί οἱ πορσελλάνες του. Αὐτό ἦτανε καλό σύστημα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αλλά στήν μνήμη τῶν παλαιῶν ἀθηναίων πρέπει νά ἔχη μείνει ἀλησμόνητη μιὰ ἀποικηάτικη ἐπιδρομή φαντασμάτων σ' ἓνα σπίτι στό Κολονάκι, τό σπίτι τοῦ Γεωργίου Γεωργιάδη πλουσίου ἐμπόρου ἀπό τήν Καλκούτα τῶν 'Ινδιῶν. Κάποιος φαρσέρ τοῦ εἶχε πεῖ ὅτι τό σπίτι του ἦτανε στοιχειωμένο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἡ μού πῆς ὅτι ντύθησαν φαντάσματα καί στοιχεῖά οἱ φίλοι του.
 ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοιο ἔγινε μά πῶς ἔγινε ; Τό σπίτι τοῦ Γεωργιάδη εἶχε
 περιβόλι. Σήμερα εἶμαι πολυκατοικία φυσικά. Δυό φίλοι τῆς συν-
 τροφιᾶς πηδῆσαν ἀπό τόν μαντρότοιχο στό περιβόλι καί περιμέ-
 νανε. Εἶχανε μαζύ τους σεντόνια καί μάσκες πού μπαίνει ὄλο
 τό κεφάλι μέσα, ~~αἱ~~ τίς ὁποῖες εἶχανε ἐφοδιάσει ἐσωτερικῶς μέ
 μικρές μπαταρίες, ὥστε ἂν θά ἦτανε σκοτεινά ν' φωτίζανε τό ἀσω-
 τερικό τῆς μάσκας καί νά φαίνωνται φωτισμένα τά μάτια. Εἶχαν
 κουρδίσει τά ρολόγια τους ὄλοι καί στίς δώδεκα τά μεσάνυχτα
 ἀκριβῶς, ἐνῶ ὁ Γεωργιάδης ἐτοιμαζότανε νά κοιμηθῆ, μέ τήν
 γυναῖκα του καί τά παιδιά του, οἱ δύο πού ἦτανε στόν κήπο κό-
 φανε τόν ~~ἀπαιδία~~ γενικό διακόπτη καί τό σπίτι βυθίσθηκε στό
 σκοτάδι. Τήν ἴδια στιγμή οἱ ἄλλοι κτυποῦσαν τό κουδούνι. Πάει
 ὁ γυιός τοῦ Γεωργιάδη ν' ἀνοίξῃ μά βλέπει ^{μπροστά} ~~ἀπέναντί~~ του δυό φαντά-
 σματα ντυμένα μέ σεντόνια καί μέ κεφάλια ὑπερμεγέθη πού φγάζα-
 νε φῶς... Βοήθεια μπαμπά... φωνάζει μά τό ἕνα φάντασμα τρέχει
 στήν πόρτα τήν ἀνοίγει καί μπουκάρουν μέσα τ' ἄλλα φαντάσματα
 καί ἀρχίζουν νά χορεύουν στό χώλλ τοῦ σπιτιοῦ... Μά ὁ Γεωρ-
 γιάδης δέν ἦτανε κουτός ἄνθρωπος οὔτε πίστευε στά φαντάσματα.
 Ἀρπάζει μιὰ καρέκλα καί φωνάζει : Πίσω ὄλοι... θ' ἀνοίξω κε-
 φάλια... Νόου μίστερ Τζώρτζ... ἀκούστηκε μιὰ φωνή... Καί τά
 φῶτα ἔναφαν καί τό γλέντι συνεχίστηκε ἕως τό πρωί...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γλέντι μέ φαντάσματα. Τό στοιχειωμένο γλέντι... Τελικῶς ἔγινε
 γνωστό ποιός εἶχε τήν ἐμπνευσι τῆς ἄγαρμψης αὐτῆς φάρσας ;
 ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός ἄλλος ἀπό τόν Νίκο Λάσκαρη τόν εὐθυμογράφο καί θεατρικό
 συγγραφέα τόσων κωμωδιῶν μαζί μέ τόν Σπανδωνῆ τόν δημοσιογράφο
 καί βασιλέα τῆς φάρσας ὅπως ἀποκαλοῦσε ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό του.
 ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ὅπως δήποτε ἦτανε ἄσχημο ἄστεϊο. Θά μπορούσε νά πάθῃ κανεῖς
 συγκοπή ἀπό τό ν φόβο του.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως δήποτε όμως, σέ χρόνια παλαιότερα τά γλέντια τής

'Απ οικηῶς γινόντουσαν μάλλον στά σπίτια παρά ξεω...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Διότι όπως ξέρω καί έχω άποδοστά, αυτό τό είδος τών κέντρων πού είναι λίγο ταβέρνα, λίγο έστιατόριο, όπου υπάρχει πίστα για χορό καί πατάρι για όρχήστρα, δέν υπήρχε. Μόνο γύρω στά 1930 νομίζω, έδω καί σαράντα χρόνια έρχισαν ν'άνοίγουν τά κέντρα του είδους αυτού, όπως μία περίφημη ταβέρνα ή Μονμάρτη του παλαιού μας φίλου Θόδωρου Παπαδόπουλου, στην γωνία Κοδριγιτώνος καί Μαυροματαίων

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τό θυμάσαι από τό μαγαζί, τήν Μονμάρτη ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

"Αν θυμάμαι τήν Μονμάρτη ; 'Ο Παπαδόπουλος πού έπαιζε βιολί καί είχε πάντα μία δική του όρχήστρα είχε κατορθώσει νά συγκεντρώσει στό μαγαζί του όλον τόν καλλιτεχνικό κόσμο τής 'Αθήνας. Καί φυσικά μαζί μέ τούς ηθοποιούς, μαζευότανε εκεί καί άρμετοί κοσμικοί άθηναίοι για νά βλέπουν τούς καλλιτέχνες καί πρό παντός τίς καλλιτέχνιδες. 'Ο Θόδωρος ό Παπαδόπουλος εγραφε καί δικιά του τραγούδια δέν ήτανε δέ λίγες ούτε μικρές οι έπιτυχίες του. Μόνο του έλάττωμα ήτανε ότι έπινε πολύ. Κατέβαζε τό ποτήρι μέ τό κονιάκ σαν νά ήτανε παγωμένο γάλα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τόν θυμάμαι, μά για τήν Μονμάρτη θά μιλήσωμε μιάν άλλη φορά γιατί έχωμε πολλά νά πούμε για αυτό τό κέντρον... Για τήν ώρα μία καί μπήκαμε από σήμερα στό Καρναβάλι, ής ~~παρλαύμε~~ φαντασθούμε τήν Κλειώ ντυμένη Γιεΐσσα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Κατάλαβα τί θέλεις. Νά μάς τραγουδήσει τό περίφημο καί κομψότατο τραγούδι τής Γιεΐσσας από τήν όμώνυμη όπερέττα του Άγγλου Τζόουνς.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΙΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μέσ'τίς γιεΐσσεσ ε ζμ'έγώ ή ξαιουστή
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γιάγιο μου τελειώσαμε κι άπόφε. 'Ελπίζω νά μήν τό ρίξης στό άποκηάτινο γλέντι καί ξεχάσης τήν έμπομπή μας

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

'Αστειεύεσαι βέβαια. Μπορώ νά τήν ξεχάσω ; Τήν έρχόμενη Κυριακή πάλι έδω...

ΓΙΑΝΝ.

Τήν Ίδια πάντοτε ώρα, δένα παρά τέτρατο.